

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА МУЗИКОЗНАВСТВА ТА МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 02 » 02 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо

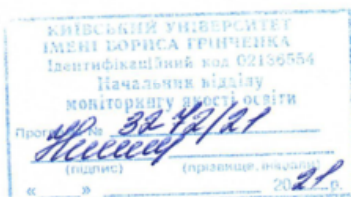
для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ - 2021

Розробники: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри музикознавства та музичної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від "03" лютого 2021 року № 3

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів

___.__.2021 р.

Гарант освітньої програми Яна КИРИЛЕНКО

Робочу програму перевірено

___.__.2021 р.

Заступник директора Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__р., протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__р., протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__20__р., протокол №__

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА МУЗИКОЗНАВСТВА ТА МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ

« ____ » _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ - 2021

Розробники: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри музикознавства та музичної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від “03” лютого 2021 року № 3

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів

___. ___. 2021 р.

Гарант освітньої програми _____ Яна КИРИЛЕНКО

Робочу програму перевірено

___. ___. 2021 р.

Заступник директора _____ Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	6
2. Мета і завдання навчальної дисципліни.....	6
3. Результати навчання за дисципліною.....	7
4. Структура навчальної дисципліни	7
5. Програма навчальної дисципліни.....	8
6. Контроль навчальних досягнень.....	16
7. Навчально-методична карта дисципліни.....	22
8. Рекомендовані джерела.....	23
9. Додаткові ресурси.....	23

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
«Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо»			
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	12/360		
Курс	3		-
Семестр		6	-
Кількість змістових модулів за розподілом:		2	-
Обсяг кредитів		2	-
Обсяг годин, у тому числі:		60	-
Аудиторні		36	-
Модульний контроль		4	-
Семестровий контроль		15	-
Самостійна робота		5	-
Форма семестрового контролю		-	-

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета - формування і розвиток музично-слухового досвіду студента, що передбачає вільне оперування інтонаційним музичним матеріалом, уміння цілісно сприймати музичний твір та відтворювати не тільки окремі елементи музичної мови, але й музичний твір у його художній цілісності.

Завдання:

- формування навичок чистого інтонування та визначення на слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з листа мелодичних фрагментів та хорових партитур;
- розвиток внутрішнього слуху (уміння визначати стиль та характер музичного твору без програвання його на інструменті, визначати мелодичні та ладові особливості, гармонічну мову хорової партитури, її ладо-тональні і темпові зміни, композиційні особливості);
- розвиток навички ансамблевого виконання хорових партитур;

- розвиток навички аналізування музичних творів та елементів музичної мови;
- формування осмисленого ставлення до музичного мистецтва різних епох;
- формування навичок запису одноголосного та двоголосного диктанту;
- розвиток навички добору акомпанементу до заданої мелодії (класико-романтичного стилю або естрадно-джазового);
- формування та розвиток креативного мислення, навичок компонування та аранжування музичних творів або музичних фрагментів приналежних до різних стильових епох.

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі вивчення курсу студент формує такі **програмні компетентності:**

Загальні компетентності:

Світоглядна: наявність ціннісно-орієнтаційної позиції. Загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів. Розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства. Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії.

Громадянська: здатність до реалізації прав і обов'язків громадянина України. Здатність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень. Уміння діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю.

Комунікативна: здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Здатність працювати у команді. Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення. Здатність до професійного спілкування іноземною мовою.

Інформаційна: здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань. Здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності.

Науково-дослідницька: здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Володіння науково-дослідними методами відповідно до фахового спрямування. Обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність. Здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання.

Самоосвітня: здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Фахові компетентності:

Музично-теоретична: уміння читати нотний текст з аркуша. Володіння навичками сольфеджування одноголосного й багатоголосного музичного матеріалу. Розвиненість внутрішнього слуху та функціонального вокального слуху. Здатність застосовувати у процесі навчання та фахової діяльності знання з теорії музики, гармонії, аналізу музичних форм, поліфонії. Сформованість музично-теоретичного тезаурусу.

Вокально-виконавська: володіння вокальною технікою (співацька постава, звукоутворення, чисте звуковистне інтонування, розвинене дихання і звуковедення, атака звука, висока співацька позиція, дикція, артикуляція, робочий діапазон тощо). Здатність виявити найкращі художні властивості співацького голосу (вібрація, тембр, польотність, рухливість тощо). Уміння співати з супроводом і без нього. Сформованість навичок ансамблевого співу. Наявність індивідуальної вокально-виконавської манери.

Інструментально-виконавська: здатність застосовувати інструментально-виконавські уміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності. Знання інструментально-педагогічного репертуару та володіння методами роботи над творами різної форми, жанру, стилю.

Програмні результати навчання:

Сформованість світогляду, активної громадянської позиції, загальної культури. Уміння аналізувати й інтерпретувати соціальні та культурно-мистецькі явища і процеси, аргументувати власні оцінні судження.

Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Здатність працювати в команді (музично-творчому колективі). Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами.

Здатність до науково-дослідницької діяльності у сфері вокального виконавства та вокальної педагогіки. Мисленнєва активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.

Готовність до планування й організації вокально-виконавського та вокально-педагогічного процесу, мистецьких програм і проектів.

Здатність застосовувати у вокально-виконавській та вокально-педагогічній діяльності знання з історії мистецтв, історії та теорії музики, сольфеджіо, гармонії, поліфонії, аналізу музичних форм. Володіння навичками розвитку вокального слуху співака.

Сформованість вокальної техніки, культури звука, навичок сольного й ансамблевого співу, індивідуальної виконавської манери. Здатність до творчої інтерпретації вокальних творів.

Володіння методикою постановки й розвитку співацького голосу, методами роботи над вокальним репертуаром для різних типів голосів. Готовність до навчання сольного співу учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.

Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху. Спрямованість на розкриття собистісного творчого потенціалу та самореалізацію. Здатність до самоосвіти, самоорганізації, рефлексії, самокоригування і самовдосконалення.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

VI семестр

Назва змістових модулів, тем	Усього	Аудиторна:						Самостійна
		Лекції	Семінари	Лабораторні	Практичні	Модульний контроль	Семестровий контроль	
Змістовий модуль 5. Гармонічне чотириголосся								
Тема 1. Гармонічне чотириголосся в тісному розташуванні	6				6			
Тема 2. Гармонічне чотириголосся в широкому розташуванні	7				6			1
Тема 3. Нонакорди S і D групи.	7				6			1
Модульний контроль	2					2		
Разом	22				18	2	-	2
Змістовий модуль 6. Хроматизм. Відхилення								
Тема 1. Ладова альтерація мажору та мінору	7				6			1
Тема 2. Гармонічні звороти в умовах ладової альтерації	7				6			1
Тема 3. Відхилення в тональності першого ступеня спорідненості	7				6			1
Модульний контроль	2					2		
Семестровий контроль	15						15	
Разом	38				18	2	15	3
Усього на VI семестр	60				36	4	15	5

5. Програма навчальної дисципліни

VI СЕМЕСТР

Змістовий модуль V Гармонічне чотириголосся.

Тема 5.1.: Гармонічне чотириголосся в тісному розташуванні – 6 год.
Назви голосів у чотириголоссі (бас, тенор, альт, сопрано). Мелодичне положення акорду. Тісне розташування акордів.

Практичні заняття (6 год.)

Мета: набуття навичок слухового сприймання багатоголосся; ансамблевого виконання, виокремлення в гармонічній фактурі будь-якого голосу; аналізу голосоведіння багатоголосної фактури.

Завдання:

1. Настройка в ладо тональності.
2. Інтонувати:
 - окремі інтервали або групи інтервалів на два голоси;
 - дисонуючі інтервали з розв'язанням (наприклад в3, зб5, в3; ч5, зм7, ч5) ансамблем студентів;
 - гами або гамоподібні вправи з рухом голосів у терцію і сексту;
3. Сольфеджувати:
 - перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;
 - багатоголосні вправи із збірки Є.Євпака «Хорові розспівки».
4. Визначити на слух:
 - три- та чотириголосні акордові послідовності;
 - мелодичне положення окремих акордів;
 - басовий голос в гармонічній фактурі;
 - кількість голосів у багатоголосних музчних творах.
5. Створити підголоски до мелодії даної пісні.
6. Записати запропоновану акордову послідовність в хоральній фактурі із строгим плавним голосоведінням.

Література основна: 2, 4, 5.

Література додаткова : 2, 3.

Тема 5.2.: Гармонічне чотириголосся в широкому розташуванні – 6 год.
Назви голосів у чотириголоссі (бас, тенор, альт, сопрано). Мелодичне положення акорду. Широке розташування акордів.

Практичні заняття (6 год.)

Мета: набуття навичок слухового сприймання багатоголосся; ансамблевого виконання, виокремлення в гармонічній фактурі будь-якого голосу; аналізу голосоведіння багатоголосної фактури.

Завдання:

1. Настройка в ладо тональності.
2. Інтонувати:
 - окремі інтервали або групи інтервалів на два голоси;
 - дисонуючі інтервали з розв'язанням (наприклад в3, зб5, в3; ч5, зм7, ч5) ансамблем студентів;
 - гами або гамоподібні вправи з рухом голосів у терцію і сексту;
3. Сольфеджувати:
 - перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;
 - багатоголосні вправи із збірки Є.Євпака «Хорові розспівки».
4. Визначити на слух:
 - три- та чотириголосні акордові послідовності;
 - мелодичне положення окремих акордів;
 - басовий голос в гармонічній фактурі;
 - кількість голосів у багатоголосних музичних творах.
5. Створити підголоски до мелодії даної пісні.
6. Записати запропоновану акордову послідовність в хоральній фактурі із строгим плавним голосоведінням.

Література основна: 1, 2, 4.

Література додаткова : 2, 3.

Тема 5.3. Нонакорди субдомінантової та домінантової групи – 6 год.

Нонакорди II, IV, V ступенів та їх різновиди.

Виклад нонакордів у чотириголоссі та п'ятиголоссі. Використання нонакордів у гармонічних зворотах.

Практичні заняття (6 год.)

Мета: набуття навичок визначення нонакордів II, IV, V ступенів (побудова, різновиди) та особливості їх розташування, відпрацювання співу акордових послідовностей.

Завдання:

1. Настройка в ладотональності.
2. Інтонувати:
 - звукоряди натурального, гармонічного мажору (мінору) з ритмічними ускладненнями;

- ланцюжки діатонічних, характерних інтервалів з розв'язанням за тяжінням у різні тональності;
- нонакорди в тональностях та від звука з розв'язанням через септакорд того ж ступеня або септакорд квартою вище;

3. Сольфеджувати:

- одно- та двоголосні вправи з підручників;
- чотириголосні вправи з підручника Б. Алексєєва «Гармонічне сольфеджіо»

4. Визначити на слух:

- кількість голосів у нонакордах та розв'язати усіма можливими варіантами;
- акордові послідовності з використанням різновидів нонакордів;

5. Записати одноголосний диктант, попередньо проаналізувати метро-ритмічні особливості, проспівати та транспонувати на тон вгору.

6. Створити 4 мелодії в різних тональностях мажору і мінору, використати нонакорди II, IV, V ступенів у мелодичному русі.

7. До даної мелодії добрати ритмічний супровід.

Література основна: 3, 4, 5.

Література додаткова : 1, 3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

Хроматизм. Відхилення.

Тема 6.1. Ладова альтерація мажору і мінору – 6 год.

Хроматичні інтервали в мажорі та мінорі (побудова розв'язання). Альтерація акордів субдомінантової та доміантової групи в мажорі та мінорі.

Практичні заняття (6 год.)

Мета: набуття навичок визначення, інтонування різновидів альтерації в мажорі (мелодика, інтервали, акорди), аналізу особливостей розташування альтерованих акордів і використання їх в каденційних зворотах.

Завдання

1. Настройка в ладо тональності.

2. Інтонувати:

- звукоряди мажору з повною хроматизацією за знаками, запропонованими викладачем;
- хроматичні інтервали в тональностях мажору до 4 ключових знаків з розв'язанням;

- ланцюжком (за схемою) характерні та хроматичні інтервали з розв'язанням в межах однієї тональності;

- акордові послідовності, що містять альтеровані акорди S групи в каденційних зворотах в мажорних тональностях.

3. Сольфеджувати:

- перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;

- одноголосні вправи з ладовою альтерацією нестійких ступенів;

- двоголосні вправи з елементами ладової альтерації;

- однотонально триголосні приклади гармонічного складу з музичної літератури (один голос співати, решту виконувати на фортепіано або співати тріо);

4. Визначити на слух:

- хроматично змінені нестійкі ступені мажорних звукорядів;

- ланцюжки (діатонічних, характерних, хроматичних) інтервалів в тональностях мажору;

- види альтерованих акордів;

- гармонічні послідовності, що містять альтеровані акорди;

5. Після настройки і прослуховування мелодії визначити значення хроматизмів та записати їх.

6. Створити декілька мелодій в ладах, звукоряди яких запропоновані викладачем.

Література основна : 2, 3, 5.

Література додаткова : 1, 3.

Тема 6.2. Гармонічні звороти в умовах ладової альтерації. – 6 год.

Альтеровані акорди в плагальних зворотах. Альтеровані акорди в автентичних зворотах. Альтеровані акорди в прохідних та допоміжних зворотах. Альтеровані акорди в перерваному звороті.

Практичні заняття (4 год.)

Мета: набуття навичок сприйняття колористичної та експресивної сторони гармонії в її ускладнених формах, усвідомлення художніх закономірностей композиторських нотацій XIX – XX ст.; осмислення функціональної природи альтерованих акордів, визначення певних змін в структурі акорду, аналізу та інтонування гармонічних зворотів з різними альтерованими акордами.

Завдання

1. Настройка в ладотональності:

- за камертоном, з подальшим оспівуванням звуків тонічного

тризвука

- від попередньої тональності.

2. Інтонувати:

- хроматичні допоміжні до стійких ступенів у мажорі та мінорі
- підголоскові триголосні періоди з хроматичними, допоміжними та прохідними звуками;

- гармонічні плагальні звороти з альтерованими акордами:

I – II2 – II2#1#3 – I; I – II2#1#3 – I;

- гармонічну послідовність з альтерованими акордами в перерваному звороті в тональностях до 2 ключових знаків:

I – III – IV – VII6 – I – I6 – IV – II43#1#3 – K64 – V7 – Vib – IV7#1#3 – K64 – V7 – I.

3. Сольфеджувати:

- перевірка знань для самостійної роботи попередньої теми;
- одно- та двоголосні вправи з підручників з попереднім аналізом альтерованих звуків;
- триголосні вправи із збірки «Хорові розпівки» Є. Євпака;
- чотириголосні вправи з альтерованими акордами з підручника «Гармонічне сольфеджіо» Б. Алексєєва.

4. Визначити на слух:

- види альтерацій в окремому голосі в гармонічних зворотах;
- функцію альтерованих акордів в гармонічних зворотах;
- в гармонічних послідовностях плагальні звороти з альтерованими акордами.

5. Записати мелодію сопранового голосу з чотириголосного уривку музичного твору.

Література основна : 1, 3, 5.

Література додаткова : 1, 2.

Практичне заняття (2 год.)

Мета: набуття навичок визначення альтерованих акордів у прохідних та допоміжних зворотах, аналізу гармонічних зворотів, відпрацювання співу акордових послідовностей (ланцюжком та в ансамблі)

Завдання

1. Настройка в ладо тональності:

- за камертоном, з подальшим оспівуванням звуків тонічного тризвука;
- від попередньої тональності.

2. Інтонувати:

- звукоряди мажору та мінору в поступовому русі (вгору і вниз) з альтерацією нестійких ступенів ладу;
- двоголосні розспівки з хроматичними допоміжними та хроматичними звуками взятими стрибком і кілька пов'язаних між собою хроматичних звуків;

- у триголоссі варіювання ритмічного малюнка в мелодії на фоні стабільної ритмічної пульсації в середньому та нижньому голосі;

3. Сольфеджувати:

- перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;
- одноголосні вправи з підручників;
- двоголосні вправи з альтерацією несітйких ступенів;
- чотириголосні вправи з підручника Б. Алексєєва.

4. Визначити на слух:

- ладову альтерацію ступенів у фрагментах музичних творів;
- акордову стуктуру окремо виконаних гармонічних зворотів з альтерованими акордами (тони акордів, розташування,)

5. Диктант (одноголосний), попередньо проаналізувати метро-ритмічні ускладнення.

Література основна : 3, 4, 5.

Література додаткова : 2, 3.

Тема 6.3. Відхилення в тональності I ступеня спорідненості – 6 год.

Тональності I ступеня спорідненості в мажорі та мінорі. Відхилення в тональності субдомінанти. Відхилення в тональності доміанти. Побічні доміанти як засіб відхилення.

Практичні заняття (4 год.)

Мета: набуття навичок визначення відхилень, засобу їх здійснення в межах періоду, відпрацювання співу гармонічних зворотів з відхиленням в тональності доміанти.

Завдання

1. Настройка в ладотональності:

- за камеротном, з подальшим доспівуванням звуків тонічного тризвука;
- від попередньої тональності.

2. Інтонувати:

- мажорні та мінорні гами з альтерацією нестійких ступенів у терцію і сексту.
- Мажорні та мінорні гами з альтерацією (з акордовим супроводом)
- В тональностях Es-dur, cis-moll акордові послідовності з відхиленням в тональності доміанти.

3. Сольфеджувати:

- одно-, двоголосні вправи з підручників
- одноголосні вправи з підручників з інтонаційними, метро-ритмічними труднощами;

- гармонічне та імітаційне двоголосся з відхиленням в тоальності домінанти.

4. Визначити на слух :

- альтеровані ступені ладу в різних регістрах;
- неповні акорди в тональностях (доспівати відсутній звук)
- відхилення в акордових послідовностях, відтворити їх графічно;
- відхилення та засоби їх здійснення у фрагментах музичних творів;

5. Диктанти:

- одноголосний з хроматизмами, відхилення та метро-ритмічними ускладненнями;

- запис басового або середнього голосу (за вибором викладача) у чотириголосному диктанті;

6. Скласти мелодію з використанням відхилень. Проспівати її.

Література основна : 1, 3, 4.

Література додаткова : 2, 3.

Практичне заняття (2 год.)

Мета: розвиток відчуття тонального розвитку в музичній тканині, накопичення слухових вражень тональних співвідношень; набуття навичок визначення побічних тональностей, шляхів змін тональностей в середній побудові, відпрацювання відхилень в тональності субдомінанти.

Завдання

1. Настройка в ладотональності:

2. Інтонувати:

- мажорні та мінорні гами з альтерацією нестійких ступенів у терцію і сексту (дуетом і групою);

- в тональностях A-dur, g-moll (у мелодичному русі) акордові послідовності з відхиленням в тональності домінанти;

- мелодичні звороти, що містять відхилення в тональності субдомінанти з попереднім аналізом тонального плану;

- двоголосні речення, в яких є відхилення в тональності субдомінанти з аналізом тональностей, що зустрічаються у виконаних побудовах;

- триголосні періоди поліфонічної фактури, що містять декілька побічних тональностей.

3. Сольфеджувати:

- одно-, двоголосні вправи з підручників (з попереднім аналізом ладових ускладнень);

- гармонічне чотириголосся з підручника «Гармонічне солфеджіо» Б.

Алексєєва

4. Визначити на слух:

- тональний план одноголосної мелодичної побудови;
- засоби тонального розвитку в декількох уривках з музичних творів.

5. Записати після попереднього аналізу тонального плану одноголосний диктант з відхиленнями в тональності субдомінанти.

Література основна : 3, 4, 5.

Література додаткова : 2, 3.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 5		Модуль 6	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	9	9	9	9
Робота на практичних заняттях	10	9	90	9	90
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15
Разом		-	134	-	139
Максимальна кількість балів:	273				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ п/п	Тема	Зміст завдань
Змістовий модуль V Гармонічне 4 – голосся.		
5.2.	Гармонічне чотириголосся в широкому розташуванні	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати: - звукоряди ладів з різними ритмічними малюнками; - інтервальні послідовності (діатонічні і характерні) в тональностях до 5 ключових знаків; - гармонічні послідовності, запропоновані на занятті, по вертикалі; - будь-який голос в чотириголоссі з одночасним виконанням решти голосів на фортепіано. - Сольфеджувати: - одно-, двоголосні вправи з підручників; - вправи з «Хорових розспівок» Є. Євпака; - Добрати супровід до трьох мелодій в хоральній фактурі.
5.3.	Нонакорди S та D групи	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати:- звукоряди мажору і мінору (натуральний гармонічний); - ланцюжки діатонічних, характерних інтервалів за схемами; - акордові послідовності з використанням нонакордів II, IV, V ступенів за схемами; - Сольфеджувати:- одно- та двоголосні вправи з підручників; - багатолосні вправи зі збірки Є. Євпака «Хорові розспівки»;- чотириголосні вправи з підручників Б. Алексеєва «Гармонічне сольфеджіо». - Скласти 3 мелодії, що містять жанрові ознаки вальсу, полонезу, танго. Проспівати їх.
Змістовий модуль VI. Хроматизм. Відхилення.		
6.1.	Ладова альтерація мажору та мінору	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати:- звукоряди мажору з повною хроматизацією за зразками, запропонованими викладачем,- ланцюжком за схемою характерні та

		<p>хроматичні інтервали з розв'язанням в тональностях В-dur, Е-dur;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сольфеджувати: - одноголосні вправи з підручників; - двоголосні вправи з підручників - багатоголосні вправи зі збірки Є. Євпака «Хорові розспівки»; - чотириголосні вправи з підручників Б. Алексеева «Гармонічне сольфеджіо». - Добрати два приклади творів з фаху на використання ладової альтерації мажору. Виписати і співати. - Переписати вправу з «Гармонічного сольфеджіо» Б. Алексеева (за вибором викладача), проаналізувати та співати по вертикалі.
6.2.	Гармонічні звороти в умовах ладової альтерації	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати: <ul style="list-style-type: none"> - хроматичну гаму С, D, F, G в різних розмірах із складними ритмічними малюнком; - хроматичні допоміжні до стійких ступенів у мажорі та мінорі (в тональностях до 3-х ключових знаків) - гармонічну послідовність з альтерованими акордами в тональності до 3-х ключових знаків I – III – IV – VII⁶ – I – I⁶ – IV – II⁴³#1#3 – K64 – V7 – VI^b – IV⁷#1#3 – K64 – V7 – I. - Сольфеджувати: <ul style="list-style-type: none"> - одно-, двоголосні вправи з підручників (з попереднім аналізом ладових ускладнень) - триголосні вправи зі збірки «Хорові розспівки» Є. Євпака; - чотириголосні вправи з альтерованими акордами з підручника «Гармонічне сольфеджіо» Б. Алексеева.
6.3.	Відхилення в тональності першого ступеня спорідненості	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати: <ul style="list-style-type: none"> звукоряди трьох видів мажору і мінору з метроритмічними труднощами в тональностях з 4-5 ключовими знаками; мелодичні звороти, запропоновані викладачем, в тональностях до трьох ключових знаків; триголосні періоди поліфонічної фактури, запропоновані викладачем. - Сольфеджувати: <ul style="list-style-type: none"> одно-, двоголосні вправи з підручників; триголосні вправи зі збірки «Хорові розспівки» Є. Євпака;

		<p>чотириголосні гармонічні послідовності з відхиленням в тональності субдомінанти;</p> <p>- Скласти мелодію (вальс, босанова) з відхиленнями, добрати супровід і записати в нотному зошиті.</p> <p>- Знайти в музичних творах з фаху приклади відхилень в тональності субдомінанти виписати, проспівати.</p>
--	--	---

Критерії оцінювання виконання завдань для самостійної роботи:

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Кількість балів, що відповідає рівню
1.	Студент виконав завдання самостійної роботи без помилок.	5
2.	Студент виконав завдання самостійної роботи з незначними помилками.	4
3.	Студент допустився кількох значних помилок у процесі виконання завдання самостійної роботи.	3
4.	Студент допустився грубих помилок у процесі виконання завдання самостійної роботи	0-2

6.3. Критерії оцінювання практичних занять

Критерії оцінювання роботи	Кількість балів
Студент надав декілька правильних визначень теоретичних понять з даної дисципліни згідно концепцій різних авторів. Відповідально підійшов до виконання поставлених завдань. Не припускається помилок у аналізі запропонованого музичного твору, інтонуванні інтервалів, гам, послідовностей. Студент пише диктанти без помилок та впізнає інтервали наслух. Здатний розкрити характер музичного твору в процесі аналізу засобів музичної виразності та пов'язати проблеми аналізу з матеріалом інших музично-теоретичних дисциплін.	9-10
Студент надав правильні визначення теоретичних понять з даної дисципліни. Майже не припускається помилок у аналізі запропонованого музичного твору, інтонуванні інтервалів, гам, послідовностей. Студент пише диктанти з незначними помилками та впізнає інтервали наслух. Вміє розкрити характер музичного твору в процесі аналізу засобів музичної виразності, але робить деякі помилки. Здатний пов'язати проблеми аналізу з матеріалом інших музично-теоретичних дисциплін.	7-8
Студент надав неточні визначення теоретичних понять з даної дисципліни. Формально підійшов до виконання практичних завдань. Припускається значних помилок у аналізі запропонованого музичного твору, інтонуванні інтервалів, гам, послідовностей. Студент пише диктанти із серйозними помилками та не впізнає інтервали наслух. Не вміє повністю розкрити характер музичного твору в процесі аналізу засобів музичної	5-6

виразності. Виявляє труднощі у розкритті проблем аналізу у зв'язку з матеріалом інших музично-теоретичних дисциплін.	
Студент не в змозі надати визначення основних теоретичних понять з даної дисципліни. Не здатний виконати письмове практичне завдання або робить його з грубими помилками. Припускається серйозних помилок у аналізі запропонованого музичного твору, інтонуванні інтервалів, гам, послідовностей. Студент не здатний написати диктант, не впізнає інтервали на слух. Не вміє розкрити характер музичного твору в процесі аналізу засобів музичної виразності. Виявляє серйозні труднощі у розкритті проблем аналізу у зв'язку з матеріалом інших музично-теоретичних дисциплін	0-4

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням елементів електронних завдань.

Форма проведення: комбінована

Максимальна кількість балів: 25

Зміст: усний музичний диктант (максимальний бал - 5), слуховий аналіз (максимальний бал - 5), сольмізація з листа (максимальний бал - 5), інтонаційні вправи (максимальний бал - 5), творчі завдання (максимальний бал - 5)

Критерії оцінювання:

22 – 25 балів - не більше однієї помилки в усному музичному диктанті, чисте інтонування з листа музичного прикладу у класико-романтичній стилістиці, до двох незначних помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, вільне оперування інтонаційними моделями під час розв'язання творчих завдань. При виконанні завдань дотримується принципів та вимог академічної доброчесності.

17 – 21 бал - не більше трьох помилок в усному музичному диктанті, до трьох огріхів в інтонуванні з листа музичного прикладу класико-романтичної стилістики за умови дотримання музичного строю, до трьох незначних помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, вправне оперування інтонаційними моделями під час розв'язання творчих завдань. При виконанні завдань дотримується принципів та вимог академічної доброчесності.

16 – 11 балів - до чотирьох помилок усному музичному диктанті, до чотирьох помилок у читанні з листа музичного прикладу з класико-романтичної стилістики, до трьох помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, обмеженість оперування інтонаційними

моделями під час розв'язання творчих завдань. При виконанні завдань дотримується принципів та вимог академічної доброчесності.

1 – 10 балів - більше п'яти грубих помилок усному музичному диктанті, інтонування з листа музичного прикладу з класико-романтичної стилістики із значною кількістю помилок та недотриманням музичного строю, до шести помилок під час виконання інтонаційних вправ та під час розв'язання завдань слухового аналізу, неспроможність оперувати інтонаційними моделями під час розв'язання творчих завдань. При виконанні завдань дотримується принципів та вимог академічної доброчесності.

6.1. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**7. Навчально-методична карта дисципліни «Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо» III курс
(змістовий модулі V- VI)**

Разом – 120 год., практичні – 36 год., самостійна робота – 5 год., МКР – 4 год., семестровий контроль — 15 год.						
Модулі	Змістовий модуль V			Змістовий модуль VI		
Назва модуля	Гармонічне 4-голосся			Хроматизм. Відхилення		
Кількість балів за модуль	134 балів			139 балів		
Практичні	5.1	5.2	5.3	6.1	6.2	6.3
Теми практичних робіт (всього 198 балів)	Гармонічне чотириголосся у тісному розташуванні. (1+10 балів)*3=33 бали	Гармонічне чотириголосся у широкому розташуванні. (1+10 балів)*3=33 бали	Нонакорди S і D групи. (1+10 балів)*3=33 бали	Ладова альтерація мажору та мінору. (1+10 балів)*3=33 бали	Гармонічні звороти в умовах ладової альтерації. (1+10 балів)*3=33 бали	Відхилення в тональності першого ступеня спорідненості. (1+10 балів)*3=33 бали
Самостійна робота (всього 25 балів)		5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота 5 (25 балів)			Модульна контрольна робота 6 (25 балів)		

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Виноградов Г. Интонационные сложности в курсе сольфеджио / Г. Виноградов. – М., 2008. – 128 с.
2. Павленко Т. Сольфеджіо на основі українських народних пісень / Т. Павленко. – К.: Музична Україна, 2017. – 112 с.
3. Серебряный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки / М. Серебряный ;перезд. 3. – К., 2002. – 246 с.
4. Симоненко В. Мелодии джаза. Антология / В. Симоненко. – К., 1984. – 215 с.
5. Ходоровська І. М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів/ І. Ходоровська; мультимедійний посібник. – К., 2014.

9. Додаткові ресурси

1. Фрейндлинг Г. Двухголосные диктанты. М., 1962.
2. Фридкин Г. Музыкальные диктанты. М., 1965.
3. Онлайн-платформи:
<http://www.earbeater.com/online-ear-training>
<https://utheory.com/>
<https://www.musical-u.com/ear-training-exercises/>
<https://practicesightreading.com/>

